

Alberte xa decidiu que, se queren salvar a vida, teñen que fuxir. Maruja apura os días para debuxar todo o que pode, ten follas soltas que quere refacer, actualiza as datas nos cadernos. O día 20 debuxa dúas gamelas cunha poutada ao seu carón, o 21 a cabeza dunha muller co pelo moi curto e un rizo na fronte. Os aparellos deitados nas paviolas pasan do día 15 ao 22 de xullo de 1936. As noticias que teñen de Vigo son terribles, Alberte pídelles que vaia recollendo a equipaxe a preparando os cadernos para marchar, el está argallando unha fuga por Portugal. Non é doado, aínda permanecerán uns días máis en Beluso. O día 23, nunha folla solta, fai apuntes de dúas gamelas, dous mariñeiros portando un caixón cun cimbalé e unha árbore cun paxaro enriba. Ese mesmo día, no caderno, fai un apunte dun secadoiro de postes sen aparellos, un secadoiro no inverno que se aveciña.

O 29, con moito detalle, e na mesma folla do caderno, aparecen xuntos un linguado, unha faneca e un rapante. O 30 está desesperada, sabe que hai amigos detidos, desaparecidos, que hai mortos; o trazo do debuxo dese día é inseguro, infantil: fai unha casa mariñeira e cando remata atravésalle unha cruz en aspa de rabia por riba. O 3 de agosto Alberte dille que ao día seguinte abandonan Beluso, que xa ten todo listo. Maruja pasa ese día camiñando, vai ata Punta Udra pola ribeira, atravesando as praias, estase despedindo. Mimetízase en anémona nos buratos dalgúns rochedos, achega o nariz á codia dos piñeiros porque quere levar con ela seu olor. En Udra levanta o brazo para dicirlle adeus a Ons, a Cabicastro e a Punta Couso. De regreso, detense no pequeno peirao da praia e debuxa, con vontade de terapia e paciencia de redeira, dous salabardos. Este había de ser o derradeiro debuxo do natural que Maruja realiza na praia de Beluso.

Ao día seguinte, embarcan no vapor en Cangas rumbo a Vigo. Ela agóchase na casa duns parentes, ata que decide un destino en América, e Alberte comeza unha fuxida cara a Portugal que había de levalo á cadea.

Maruja Mallo e Alberte Fernández Mezquita nunca regresaron a Beluso.

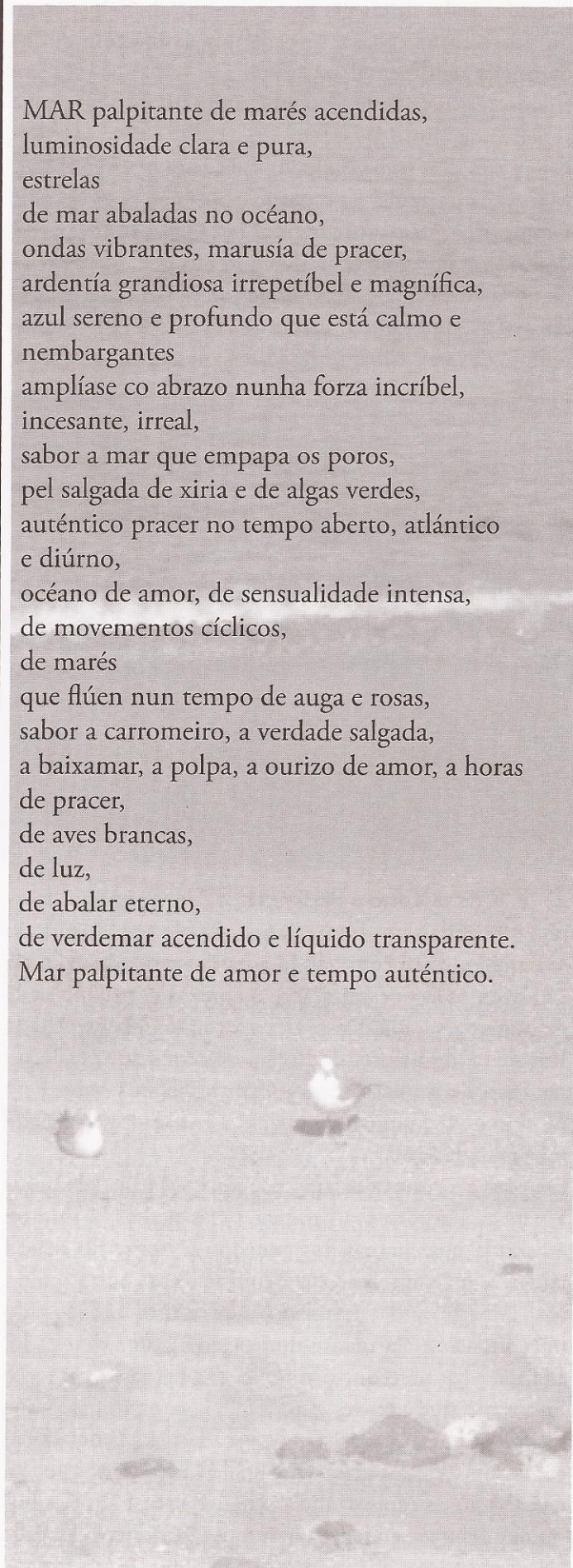
Nota do autor:

Este relato é pura ficción literaria do autor.

Os únicos elementos reais son os debuxos de Maruja Mallo e a frase descontextualizada de Juanito Santos, recollida por Salvador Rodríguez Pastoriza, a quen agradezo o permiso para usala.

Lucía Novas

MAR palpitante de marés acendidas,
luminosidade clara e pura,
estrelas
de mar abaladas no océano,
ondas vibrantes, marusía de pracer,
ardentía grandiosa irrepitíbel e magnífica,
azul sereno e profundo que está calmo e
nembargantes
amplíase co abrazo nunha forza incríbel,
incesante, irreal,
sabor a mar que empapa os poros,
pel salgada de xiria e de algas verdes,
auténtico pracer no tempo aberto, atlántico
e diúrno,
océano de amor, de sensualidade intensa,
de movementos cíclicos,
de marés
que flúen nun tempo de auga e rosas,
sabor a carromeiro, a verdade salgada,
a baixamar, a polpa, a ourizo de amor, a horas
de pracer,
de aves brancas,
de luz,
de abalar eterno,
de verdemar acendido e líquido transparente.
Mar palpitante de amor e tempo auténtico.

EN RECIPIENTE de cristal, entre as estrugas, entre as cortiñas
ateigadas de areas
e laranxas, na luminosa aparencia primeira, na Praia
de Beluso, na Robaleira,
na Roiba tan antiga e na cetaria
de bisontes e ameixas, entre as fontes, nas furnas
do salitre, nas rochas sempiternas, nos pazos do inverno, nas aves
do verán;
e unha transparencia total e única
e inefable, e teas de setembros, mandilóns de raias, cartolinas, seráns de follas
secas, e adormecemos no Grupo Escolar, e imos ó patio pequeno, ás murallas
e ás montañas, escorregamos entre os fentos, e somos pulgarcitas, espitas
gorgoritas, espinete na tarde, xerseis de la;
e encólleseche o corazón de cando en vez dentro do teu peto,
porque es demasiado vella...,
e procuras unha poza abandonada, rumores eternos, limoeiros inesperados, e o beixo que aparece, sereni-
dade de xuño, azuis increíbles e
resplandecentes, e existe unha profundidade terrible nas xemas
das túas mans, e aparece a rapidez da torrente, o Dr. Who, os The Kinks sobre o velvet, e espazos e
reflexións, I found a reason, e transgresión na noite máis quente e máis mesta, e colar de doas violetas,
fume de gatos noctámbulos,
incenso eterno, mirra exquisita, ouro verquido sobre as rúas, e hai chatolas no ar, e beixos sobre os colos,
e uns zapatos vermellos sobre as rúas, e agóchaste na tobeira de Alicia, na delicadeza nas mans, no ru-
mor, no rumor...
e aparecen ananiños grises pero
rexéitalos, e a voráxine apréixate, pero achégaste ó sorriso, á marabilla das caracolas escorregando sobre a
pel, ó rumor entrelazado, á calidez do abrazo,
ó labirinto..., e os bufos adormecen boíños na cunca das mans de setembro, na última
raiola; e facemos galletas, pulseiras de doas, calceta de tarde e
mais biscoito; e voluptuosidade nos círculos, ocelotes e tigres, rapidez de números
e letras;
e voas coas ás dos soños, con murmurio de fantasía, con riqueza entre os ollos e a realidade, elefantes
tremendos, hipopótamos increíbles.